USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1642

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Hospodářského a měnového výboru,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0093/2021),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (dále jen „orgánu“) na rok 2019 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů [1] 47 379 354 EUR, což představuje oproti roku 2018 zvýšení o 7,21 %; vzhledem k tomu, že tento orgán je financován z příspěvku Unie (28,73 %), z příspěvků vnitrostátních orgánů dohledu členských států (45,76 %) a z poplatků subjektů, které jsou předmětem dohledu (24,33 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka orgánu je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2019 byla míra plnění rozpočtu ve výši 99,95 %, což představuje oproti roku 2018 mírný pokles o 0,03 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby činila 88,77 %, což představuje oproti předcházejícímu roku snížení o 0,11 %;

2. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora účtuje orgán v souladu s příslušným nařízením o poplatcích poplatky ratingovým agenturám a registrům obchodních údajů a že tyto poplatky by měly pokrývat pouze ty výdaje orgánu, které souvisejí s účtovanými poplatky; podotýká však, že podle zjištění Účetního dvora překročily účtované poplatky související náklady, a že tím vznikly přebytky; konstatuje, že přestože se orgán řídil pokyny, které v této věci vydala Komise, přebytky a deficity mohou vést k ročnímu křížovému financování činností; na základě odpovědi orgánu bere na vědomí, že to v rámci jeho rozpočtu nevedlo k významnému křížovému financování a že rozdíl mezi náklady na dozor a účtovanými poplatky činil v roce 2019 v případě ratingových agentur 2,8 % a v případě registrů obchodních údajů 1,8 %; vyzývá orgán, aby pokračoval v omezování tohoto křížového financování;

3. na základě zprávy Účetního dvora bere na vědomí, že rozpočet orgánu obsahoval v roce 2019 příspěvky vnitrostátních příslušných orgánů ve výši 1 363 258 EUR, které se zakládají na odhadech a nebyly upraveny, tak aby odpovídaly skutečným číslům; na základě uvedené zprávy bere na vědomí, že byly vypočítány jak odhadované, tak i skutečné částky, avšak z pokynů Komise týkajících se příspěvků důchodového pojištění (Ares(2016)2772696) vyplývá, že agentury by neměly upravovat podíl příspěvků příslušných vnitrostátních orgánů na důchodové pojištění, tak aby odpovídaly skutečným částkám, a že rozdíl mezi skutečnou a odhadovanou výší těchto příspěvků byl v roce 2019 nepatrný, tj. činil pouze 27 888 EUR;

[1] Úř. věst. C 107, 31.3.2020, s. 233.

4. na základě zprávy Účetního dvora bere na vědomí, že poplatky účtované ratingovým agenturám v souladu s příslušným nařízením o poplatcích se zakládají na jejich příjmech coby právnických osob, nikoli coby asociace nebo skupiny souvisejících subjektů, což by jim umožňovalo omezit tyto poplatky nebo se jim vyhnout tím, že by příjmy z ratingových agentur spadajících do unijní jurisdikce převáděly na související subjekty mimo Unii, přičemž není známo, jaký finanční dopad by tato mezera v právních předpisech měla; na základě zprávy Účetního dvora bere na vědomí, že zatímco orgán uplatňoval příslušné nařízení o poplatcích správně, Účetní dvůr zjistil existenci tohoto rizika a informoval o něm Komisi; na základě odpovědi orgánu bere na vědomí, že se bude aktivně podílet na všech iniciativách, jejichž cílem je zabránit mezerám v příslušném nařízení o poplatcích;

5. bere na vědomí, že pokud jde o poplatky vypočtené pro registry obchodních údajů, poskytl podle zprávy Účetního dvora orgán stanovisko nezávislých auditorů, v němž se uvádí, že finanční výkazy těchto registrů podávají věrný a poctivý obraz situace, že však informace, které poskytly ohledně celé řady obchodů nahlášených do registrů obchodních údajů v průběhu roku 2018, a počet zaznamenaných neuskutečněných obchodů k 31. prosinci 2018 prošly ze strany nezávislých auditorů pouze omezeným přezkoumáním; konstatuje, že z odpovědi orgánu vyplývá, že nedisponuje právním základem k tomu, aby po registrech obchodních údajů požadoval provedení nezávislého auditního přezkoumání těchto číselných údajů, a že Komisi navrhl změnit nařízení o poplatcích účtovaných registrům obchodních údajů v přenesené pravomoci, aby bylo možné upravit systém jejich výpočtu v souladu s doporučeními útvaru interního auditu; konstatuje, že podle odpovědi orgánu poskytl největší registr obchodních údajů v roce 2019 dobrovolně certifikaci nezávislého auditora na základě všech kritérií použitých při výpočtu;

Výkonnost

6. s uspokojením konstatuje, že orgán používá určitá opatření, např. klíčové ukazatele výkonnosti, k posouzení přínosu své činnosti a dalších opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, jako je počet provedených vzájemných hodnocení, počet analyzovaných rizikových témat a míra plnění rozpočtu;

7. bere na vědomí, že orgán dokončil 95 % činností uvedených v jeho ročním programu činnosti na rok 2019, což oproti roku 2018 představuje 5% nárůst;

8. bere na vědomí, že je orgán spolu s Evropským orgánem pro bankovnictví a Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění součástí smíšeného výboru, jehož úkolem je zajišťovat meziodvětvovou jednotnost a společné postoje v oblasti dohledu nad finančními konglomeráty a dalšími meziodvětvovými otázkami, a že orgán sdílí účetního s Evropskou agenturou pro železnice, účastní se mnoha společných zadávacích řízení s jinými agenturami a vždy se snaží o další zefektivnění své činnosti prostřednictvím spolupráce; důrazně orgán vybízí, aby aktivně usiloval o rozšíření a prohloubení spolupráce se všemi agenturami Unie;

9. vítá úsilí orgánu o koordinovanější režim dohledu v rámci evropského finančního systému; zdůrazňuje jeho úlohu spočívající v zajišťování stabilního, dobře integrovaného, účinného a bezpečného finančního trhu; zdůrazňuje význam ochrany spotřebitelů v Unii prosazováním spravedlnosti a transparentnosti na trhu s produkty a finančními službami a očekává, že obdrží aktuální informace o budoucích opatřeních přijatých v tomto směru, včetně reakcí na výzvy spojené s digitalizací hospodářství a opatřeními v oblasti udržitelnosti;

10. zdůrazňuje povinnost finančního systému náležitě reagovat na výzvy v oblasti finanční udržitelnosti, Zelenou dohodu pro Evropu a Pařížskou dohodu; vítá proto úsilí orgánu začlenit do jeho rozpočtu na rok 2020 dodatečné ekvivalenty plného pracovního úvazku (FTE), s cílem pokrýt jeho nový mandát v oblasti udržitelnosti; očekává, že v druhé polovině roku 2021 budou poskytnuty aktuální informace o pokroku v této oblasti;

11. zdůrazňuje, že orgán získal více pravomocí v oblasti přímého dohledu a posilování konvergence; vítá toto přidělení pravomocí, varuje však, že k tomu, aby byl tento proces účinný, musí být postupný a průběžný;

12. zdůrazňuje, že v některých případech nezohledňují mandáty přijaté na úrovni 1 právních předpisů minimální časové rámce potřebné k tomu, aby orgán provedl nezbytné kroky k rozvoji a přijetí opatření na úrovni 2, což následně vyžaduje přerozdělování zdrojů a způsobuje zpoždění při provádění některých opatření;

13. uznává, že složení dozorčí rady orgánu se zdá být vhodné k řešení regulačních pravomocí orgánu, avšak méně, pokud jde o jeho funkce dohledu; domnívá se, že schopnost orgánu získávat od finančních institucí přesné informace není dostatečná k tomu, aby mohl vykonávat různorodé povinnosti;

14. zdůrazňuje, že orgán musí při provádění svých činností věnovat pozornost dodržování právních předpisů Unie, případnému dodržování zásady proporcionality a dodržování základních zásad, jimiž se řídí vnitřní trh; vítá zřízení poradního výboru pro proporcionalitu, který bude dohlížet na zásadu proporcionality, a očekává, že obdrží navrhovanou metodiku, jak bude výbor přispívat k ročnímu pracovnímu programu orgánu; poukazuje na to, že vůdčím principem činnosti orgánu by případně měla být zásada proporcionality;

15. konstatuje, že vzhledem k tomu, že se činnost orgánu v rostoucí míře přesouvá od regulačních úkolů k vymáhání a uplatňování právních předpisů Unie, musí být jeho rozpočtové a personální zdroje vnitřně přerozděleny; poukazuje na to, že striktní důraz na mandát přidělený unijním normotvůrcem zajistí účinnější a účelnější využívání zdrojů; varuje, že k dosažení účinného dohledu je nezbytné, aby měl orgán kapacitu pro přijímání opatření umožňujících přizpůsobit se rizikům nebo problémům, které mohou na trhu vzniknout; konstatuje, že navyšování rozpočtu by mělo být postupné a průběžné a v souladu se zvyšováním kompetencí; domnívá se, že budoucí povinnosti, které vyplynou mimo jiné ze strategie v oblasti digitálních financí, i úkoly vyplývající z boje proti praní peněz vyžadují, aby se jim přizpůsobilo financování orgánu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné přidělit orgánu dostatečné zdroje, aby mohl odpovídajícím a účinným způsobem plnit svěřené úkoly;

16. vítá zprávu orgánu ze dne 3. listopadu 2020 o zrychleném srovnávacím hodnocení způsobu, jakým Spolkový úřad pro dohled nad finančními službami (BaFin) a panel pro vymáhání podávání finančních zpráv (FREP) uplatňují pokyny pro vymáhání finančních informací (ESMA/2014/1293) v kontextu skupiny Wirecard, která odhaluje významné nedostatky v oblasti dohledu nad trhem a institucemi, zejména pokud jde o ochranu investorů a integritu trhu; navrhuje, aby orgán zohlednil poučení z tohoto skandálu ve svých pokynech a vzájemných hodnoceních týkajících se provádění těchto pokynů; vyzývá Komisi, aby navrhla opatření k další harmonizaci pravidel Unie týkajících se finančního dohledu;

17. bere na vědomí šetření ve věci daňových podvodů s dividendami, jako je cum-ex nebo cum-cum, které požadoval Parlament ve svém usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o skandálu cum-ex: finanční kriminalita a nedostatky současného právního rámce [2]; vyjadřuje uspokojení nad důkladností tohoto vyšetřování zaměřeného na integritu konkrétní oblasti činnosti na finančních trzích;

18. domnívá se, že by orgán měl zohledňovat nové digitální výzvy i výzvy v oblasti udržitelnosti; domnívá se, že splnění těchto stanovených cílů a jejich začlenění do regulačního rámce a rámce dohledu musí být vždy v souladu s posilováním trhu, aniž by byla oslabena jeho konkurenceschopnost nebo kladena nadměrná zátěž na účastníky trhu, zejména na malé a střední podniky; domnívá se, že na dohled nad plněním těchto cílů musí být vyčleněny dostatečné prostředky.

Personální politika

19. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst proveden ze 73,81 %, přičemž z 210 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 156 schválenými pracovními místy v roce 2018) jich bylo jmenováno 155; podotýká, že poměrně nízké plnění plánu pracovních míst lze vysvětlit pozdějším přepracováním nařízení o evropském orgánu dohledu a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 [3] o infrastruktuře evropských trhů, která by umožnila nábor dalších pracovníků orgánů; konstatuje, že kromě toho pro orgán v roce 2019 pracovalo 68 smluvních zaměstnanců a 10 vyslaných národních odborníků;

[2] Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 102.
[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

20. vítá, že orgán již téměř dosáhl vyváženého zastoupení žen a mužů ve své správní radě (6 mužů a 5 žen) a mezi zaměstnanci (52 % mužů a 48 % žen); s uspokojením bere na vědomí informace o vyváženějším zastoupení mužů a žen ve vrcholném vedení (1 muž a 1 žena); vítá záměr orgánu zveřejnit užší seznam kandidátů na předsedu sestávajícího z alespoň jedné ženy a jednoho muže a vyzývá orgán, aby totéž učinil v souvislosti se jmenováním svého výkonného ředitele; žádá orgán, aby se inspiroval iniciativami Evropské centrální banky, které nabízejí interní programy na podporu žen a posílení různorodosti mezi svými zaměstnanci;

21. všímá si, že v roce 2019 činila míra fluktuace u zaměstnanců 5 %, což bylo méně než cíl orgánu, který usiloval o fluktuaci nižší než 10 %;

22. bere na vědomí, že orgán přijal politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení obtěžování; bere na vědomí, že osobní oddělení každoročně vypracovává zprávu o činnosti orgánu, jejímž cílem je zabránit obtěžování na pracovišti; bere dále na vědomí, že osobní oddělení a důvěrní poradci pravidelně pořádají informační kampaně;

23. domnívá se, že kombinace zkušeností z veřejného i soukromého sektoru, které mají jeho zaměstnanci, je orgánu ku prospěchu; domnívá se, že je třeba vyzkoušet systémy k přilákání talentovaných pracovníků ze soukromého sektoru do veřejného sektoru a naopak, se zavedením minimálních záruk na podporu nezávislosti obou těchto sektorů; domnívá se, že na dodržování pravidel v této oblasti by měly dohlížet společné orgány Unie, které by měly zohledňovat konkrétní okolnosti každého případu;

24. se znepokojením sdílí připomínku Účetního dvora, že aby orgán kompenzoval nedostatek pracovních míst, stále častěji využívá konzultanty a zaměstnance agentury práce, což může představovat riziko z hlediska nedostatečného dohledu nad komplexní činností prováděnou externími smluvními partnery a vést ke smluvním sporům z důvodu nejasně vymezené odpovědnosti; v návaznosti na zjištění Účetního dvora z předchozích let konstatuje, že orgán využívá smlouvy s IT společnostmi, které jsou formulovaný tak, že by mohly spíše než poskytování jasně definovaných služeb nebo produktů v oblasti IT znamenat přidělování dočasných pracovníků; konstatuje, že využívání smluv na služby IT k poskytování pracovní síly by nebylo v souladu s pravidly Unie, která upravují sociální zabezpečení a zaměstnávání, vystavilo by orgán právnímu riziku a ohrozilo by jeho dobrou pověst; na základě odpovědi orgánu bere na vědomí, že veškerá potenciální rizika byla v tomto ohledu omezená a že orgán přijal veškeré nezbytné postupy, které by zabránily záměně pořizování IT služeb s poskytováním dočasných pracovníků ve smlouvách; naléhavě vyzývá orgán k zajištění toho, aby smlouvy vylučovaly jakékoliv nejasnosti ohledně toho, zda se jedná o pořízení služeb nebo poskytnutí dočasných pracovníků;

Zadávání veřejných zakázek

25. bere na vědomí, že se orgán snaží o zvýšení účinnosti na základě zadávání veřejných zakázek společně s jinými agenturami; konstatuje, že v roce 2019 orgán podepsal spolu s Evropským orgánem pro bankovnictví rámcovou smlouvu o konzultačních službách v oblasti správy budov a že v současné době vede společně se třemi dalšími agenturami se sídlem ve Francii zadávací řízení týkající se služeb dočasných pracovníků;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

26. bere na vědomí, že 25,41 % rozpočtu orgánu pocházelo z poplatků, které orgán účtuje subjektům, nad nimiž vykonává dohled; bere na vědomí, že byla přijata opatření s cílem neutralizovat vliv jakýchkoli střetů zájmů a že tyto struktury a procesy prošly auditem ze strany orgánů Unie a externích auditorů; vyzývá orgán, aby i nadále informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o opatřeních, která přijal, aby zabránil střetu zájmů; bere dále na vědomí, že se orgán domnívá, že pokud by poplatky vybírala Komise, nebylo by to efektivní a hrozilo by vyšší riziko nepřesných a chybných výpočtů, které by mohly poškodit jeho dobrou pověst;

27. vítá další kroky učiněné ve snaze zvýšit transparentnost činnosti orgánu tím, že jsou oznamovány schůzky zaměstnanců orgánu s externími zúčastněnými stranami a informace o nich jsou k dispozici na internetových stránkách orgánu;

28. vítá skutečnost, že orgán zveřejňuje životopisy a prohlášení o zájmech vrcholných vedoucích pracovníků;

29. připomíná poznámky a připomínky orgánu příslušného k udělení absolutoria uvedené v usnesení, které doprovázelo rozhodnutí o udělení absolutoria za rok 2018, které se týkají problému střetů zájmů, jež vznikají na základě tzv. otáčivých dveří, a zdůrazňuje, že je nutné, aby agentury postupovaly jednotně; vyzývá orgán, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podával zprávy o dosaženém pokroku;

30. poukazuje na význam otevřené, účinné a nezávislé správy všech agentur Unie a Unie jako celku; připomíná své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o orgánech a institucích hospodářské a měnové unie: předcházení střetům zájmů po skončení pracovního poměru ([4]) ve veřejném sektoru a rozhodnutí ze dne 18. listopadu 2020 a doporučení evropské veřejné ochránkyně práv ze dne 7. května 2020 ve věci 2168/2019/KR; zdůrazňuje potřebu jednotného právního rámce pro řešení těchto otázek; vyzývá orgán, aby provedl doporučení evropské veřejné ochránkyně práv ve věci 2168/2019/KR, a to zejména uplatněním možnosti, aby bylo v případě potřeby vedoucím pracovníkům orgánu zakázáno po skončení jejich funkčního období nastoupit na určité pozice, dále pak stanovením kritérií pro umožnění zaměstnancům přesunout se do soukromého sektoru, informováním kandidátů na vedoucí pozice orgánu o těchto kritériích při předložení jejich přihlášky a zavedením interních postupů k zajištění toho, aby v okamžiku, kdy se některý zaměstnanec přesune na jiné pracovní místo, byl jeho přístup k důvěrným informacím s okamžitou platností zrušen; dále vyzývá orgán, aby zvážil prodloužení dvanáctiměsíčního povinného období „vychladnutí“ pro vedoucí pracovníky, kteří zvažují přesun na jiné pracovní místo, jenž by mohl vést ke střetu zájmů po skončení pracovního poměru ve veřejném sektoru; vyzývá orgán, aby se inspiroval zveřejněním stanovisek Etického výboru Evropské centrální banky k případům střetů zájmů a výdělečné činnosti po skončení funkčního období, s cílem zvýšit transparentnost ohledně potenciálních střetů zájmů a výdělečné činnosti po skončení funkčního období;

Interní kontroly

31. v souvislosti s poznámkami a připomínkami orgánu příslušného k udělení absolutoria týkajícími se zprávy útvaru interního auditu Komise „Příjmy a řízení podle činností v Evropském orgánu pro cenné papíry a trhy“ konstatuje, že byly přijaty příslušné dohodnuté kroky;

32. konstatuje, že v roce 2019 vydal útvar interního auditu auditní zprávu „Bezpečnost IT a související postupy správy a řízení“ a že orgán připravuje akční plán, který se zabývá oblastmi možného zlepšení; vyzývá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o opatřeních, která v této souvislosti přijal;

33. bere na vědomí, že v listopadu 2018 přijala správní rada orgánu nový rámec interní kontroly; konstatuje, že orgán provedl v prvním čtvrtletí roku 2020 první výroční posouzení účinnosti dosažené při uplatňování zásad interní kontroly a dospěl k závěru, že systém interní kontroly funguje dobře; upozorňuje, že přitom bylo zjištěno 24 nedostatků, z nichž většina nebyla závažná a žádný z nich nezpochybnil existenci uvedených zásad a jejich řádné fungování, přičemž tyto nedostatky se týkaly především prostředí, v němž se kontroly provádějí, a kontrolní činnosti a také informací a komunikace;

Další připomínky

34. konstatuje, že vzhledem k neustálým nejasnostem ohledně odchodu Velké Británie z Unie orgán tím, že zveřejňuje aktualizovaná prohlášení a opatření pro aplikace a databáze v oblasti IT, i nadále přijímá praktická přípravná opatření pro případ, že se nepodaří dosáhnout dohody;

35. bere na vědomí úsilí o zvýšení kybernetické bezpečnosti orgánu a ochrany údajů;

36. konstatuje dále, že v listopadu 2019 se orgán přestěhoval do nových prostor v Paříži, totiž do budovy známé pod názvem „iBox“, která má kvalitní certifikaci, pokud jde o životní prostředí, a ve srovnání se starými prostorami má nižší cenu za metr čtvereční;

37. vyzývá úřad, aby usiloval o šíření výsledků svých zjištění mezi širokou veřejnost;

38. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([5]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0017.
([5]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.